

Erityisavustus yleisten kirjastojen lukutaitotyön vahvistamiseksi

Hakija

Y-tunnus

0214958-9

Kajaanin kaupunki

Sijaintikunta

Kajaani

Hakemuksen käsittelevä AVI

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI)

Yhteystiedot

Postiosoite**Lähiosoite tai PL**
Seminaarinkatu 15**Postinumero**

87100

Postitoimipaikka

KAJAANI

Maksuyhteys

Tilinumero (IBAN)

FI3757600310000608

Pankin tunnistetieto (BIC)

OKOYFIHH

Hankkeen tiedot

Hankkeen nimi

Amikset lukee

Tiivistetty kuvaus hankkeesta

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden lukutaitoa ja kirjaston käyttöä edistetään lukudiplomikurssin, kirjastovierailujen ja työpajojen avulla. Hankkeen tavoitteena on luoda uusia, monimuotoisia ja pysyviä yhteistyömalleja kirjaston ja Kainuun ammattiopiston välille.

Ohjausryhmä

Toteutus

Toteuttava kirjasto

Kajaanin kaupunginkirjasto

Vaikutusalue

ylimaakunnallinen

Toimintaympäristö

Ehdotus ammattiin opiskelevien lukutaidon edistämisestä yhteishankkeen kautta syntyi Kainuun ammattiopiston äidinkielen opettajilta, jotka ovat havahtuneet oppilaiden heikentyneeseen lukutaitoon. Opettajien mukaan harva opiskelija kertoo pitävänsä lukemisesta. Opiskelija on saattanut olla innostunut lukemisesta alakoulussa, mutta ammatillisiin opintoihin siirtyessä lukeminen on jäänyt.

Yleisten kirjastojen tehtävänä on lukemisen ja kirjallisuuden edistäminen ja tuen tarjoaminen tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon. Kajaanin kaupunginkirjasto tekee suunnitelmallista lukutaidon edistämistyötä perusopetuksen kanssa, mutta ammatillisen oppilaitoksen ja kirjaston välillä ei tehdä tällä hetkellä vakiintunutta yhteistyötä. Kirjastolle ammattikoulun opiskelijat ovat olleet kohderyhmä, joiden tavoittamisessa on ollut kehitettävää. Hankkeen kautta saadaan vahvistettua yhteistyötä ammattiopiston kanssa sekä luotua uusia, monimuotoisia ja pitkäaikaisia toimintamalleja. Hanke vaikuttaa myös Kainuun ammattiopiston Kuusamon ja Vantaan toimipisteiden opiskelijoihin.

Peruskoulun päättävistä nuorista noin puolet hakeutuu ammatilliseen koulutukseen. Ammatilliseen koulutukseen pyrkiviä yhdistää innostus käytännön tekemiseen ja suoraan ammattiin valmistumiseen. Hyvä lukutaito ei kuitenkaan korreloi ammatillisiin opintoihin hakeutumisen kanssa. Erityispedagogiikasta väitelleen Airi Hakkaraisen tutkimuksen mukaan lukemisen vaikeudet ohjaavat nuoria ammattikouluun lukio-opintojen sijaan. Koulutuspaikan valinnan lisäksi lukutaidolla on vaikutusta opinnoissa menestymiseen ja tutkinnon suorittamiseen. Valmistumisen jälkeen lukemisen vaikeudet vaikuttavat jatkokoulutukseen ja työelämään sijoittumisessa.

Ammattioppilaitoksesta valmistuneet kohtaavat työelämässä tilanteita, joissa tarvitaan ymmärrystä ympäröivästä maailmasta, kuten kulttuurien monimuotoisuudesta. Kirjallisuuden tuntemus lisää tietoisuutta toisista ihmisistä, kulttuureista ja yhteiskunnasta. Tukemalla ammattikouluopiskelijoiden lukutaitoa voidaan vaikuttaa yksilöiden yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin saada työelämässä ja yhteiskunnassa tarvittavia monilukutaidon, tiedonhankinnan ja tietolähteiden arvioinnin sekä elinikäisen oppimisen taitoja.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on ammattikouluopiskelijoiden lukemisen ja lukutaidon edistäminen sekä kirjastonkäytön lisääminen. Lisäksi hankkeen tavoitteena on luoda uudenlaista yhteistyötä kirjaston ja Kainuun ammattiopiston välille. Hankkeessa luotua mallia voidaan jatkossa hyödyntää Kainuun ammattiopiston ja Kajaanin kaupunginkirjaston lisäksi myös muissa Kainuun kunnissa, oppilaitoksissa sekä yrityksissä ja yhdistyksissä.

Hankkeen yhtenä tavoitteena on lukudiplomikurssin luominen Kainuun ammattiopiston kurssivalikoimaan. Kansallinen lukutaitostrategia 2030 tukee lukudiplomien käyttöä lukemaan innostamisessa. Strategiassa esitettyjen toimenpiteiden mukaan on varmistettava, että kaikille kouluasteille on tarjolla lukudiplomi tai lukuhaaste, joka voi sisältää oppimistehtäviä ja lukemista monessa muodossa. Hankehakemuksen tekohetkellä keväällä 2022 Kainuun ammattiopiston opiskelijoille ei ole olemassa valmista lukudiplomihaastetta, jota he voisivat suorittaa.

Lukudiplomikurssin tavoitteena on kannustaa opiskelijaa etsimään ja löytämään kiinnostavaa luettavaa sekä nauttimaan kirjallisuudesta sen monissa muodoissa. Kurssin yleisenä tavoitteena on laatia henkilökohtainen kaunokirjallisuuden lukusuunnitelma, lukea kaunokirjallisuutta ja tutustua erilaisiin kirjallisuuden lajeihin. Opiskelija kehittää omaa lukemistaan ja lukutekniikkansa, tutustuu kirjallisuuden avulla erilaisiin kulttuureihin ja ymmärtää kirjallisuuden maailmankatsomusta avartavan merkityksen. Vapaa-ajan lukemisharrastusta kannustetaan antamalla luetuista kirjoista osaamispisteitä.

Ammatillisten oppilaitosten äidinkielen opetuksessa painottuu alakohtaisuus. Lukudiplomia varten luodaan alakohtaisia ja yleissivistäviä vinkkilistoja. Lisäksi aineiston löydettävyyden parantamiseksi tehdään kirjallisten oheen lyhyitä, lukemiseen innostavia vinkkausvideoita. Lukuvinkejä valitaan monipuolisesti myös alakirjallisuuden ulkopuolelta huomioiden samalla eri alojen tarpeet. Esimerkiksi matkailua opiskeleville voidaan tarjota alueen kirjailijoiden teoksia, jotka on mahdollista nivoa osaksi kirjallisuusmatkailuun liittyviä opintokokonaisuuksia.

Vinkkauksissa huomioidaan selkokirjat ja opiskelijat, joilla suomi on toisena kielenä. Koottuja vinkkejä pystyvät myös hyödyntämään muiden oppilaitoksien opiskelijat. Alakohtaisia kirjavinkkilistoja markkinoidaan myös muille toimijoille, kuten yrityksille ja yhdistyksille. Kyseiset toimijat voivat hyödyntää oman alansa kirjallisuutta

esimerkiksi korvaavan työn mallissa, jossa perinteisen sairausloman sijaan työntekijä voi ylläpitää omaa osaamistaan ja työkykyään oman alansa kirjallisuutta lukemalla.

Lisäksi hankkeessa toteutetaan ammattiopiston opiskelijoille räätälöityjä kirjastovierailuja ja lukuintoa herätteleviä työpajoja. Työpajojen teemana on sanataide ja kirjallisuus, ja niillä pyritään motivoimaan oppilaita lukemisen äärelle ja avartamaan heidän käsitystään kirjallisuuden monimuotoisuudesta. Kirjastovierailujen ja työpajojen tarkoituksena on myös lisätä opiskelijoiden tietämystä kirjaston palveluista sekä lisätä kirjaston käyttöä heidän keskuudessaan.

Toimintasuunnitelma

Hanketta varten palkataan hanketyöntekijä, joka organisoii ja koordinoi hanketta, suunnittelee lukudiplomikurssin sisällön yhteistyössä ammattiopiston äidinkielen opettajien kanssa, koostaa lukudiplomikurssin kirjavinkkisivuston vinkkausvideoineen sekä suunnittelee ja toteuttaa kirjastovierailut ja työpajat. Hanketyöntekijä hoitaa myös lukudiplomin kirjavinkkien alakohtaisen markkinoinnin alueen yrityksille ja yhdistyksille.

Kainuun ammattiopiston äidinkielenopettajat työstävät kurssin ammattiopiston kurssivalikoimaan ja markkinoivat kurssia opiskelijoille. Kajaanin kaupunginkirjastosta hanketyöhön osallistuvat nimetyt työntekijät, joiden työaika lasketaan hankkeen omavastuuosuuteen. Hankkeessa työskentelevät työntekijät osallistuvat kirjavinkkien laadintaan sekä kirjastovierailujen ja työpajojen järjestämiseen.

Hanketyöntekijä tekee palautekyselyn opiskelijoille ja opettajille, kokoaa hankkeen lopuksi yhteenvedon toiminnasta sekä arvioi missä määrin toiminta jää kirjastolle pysyväksi.

Arvio hankkeen aikataulusta:

Syyskuu - joulukuu 2022:

Projektin käynnistäminen. Hanketyöntekijän palkkaaminen.

Lukudiplomikurssin sisällön suunnittelu ammattiopiston äidinkielenopettajien kanssa.

Teknisen toteutustavan vahvistaminen.

Kirjavinkkilistojen ja videoiden laadinta.

Lukudiplomikurssin markkinointi opiskelijoille.

Tammikuu - toukokuu 2023:

Lukudiplomikurssin käynnistäminen.

Räätälöityjen kirjastovierailujen ja työpajojen järjestäminen.

Lukuvinkkien markkinointi alueen yrityksille ja yhdistyksille.

Syyskuu 2023:

Toiminnan vakiinnuttaminen.

Hanketoiminnan arviointi sekä seurantaan ja vaikuttavuuteen liittyvät toimet.

Arviointi, seuranta ja vaikuttavuus

Hankkeen aikana tehdään yhteenvedoa ja luodaan mallia jatkolle: mikä toimi ja missä on kehitettävää; miltä osin ja miten toteutus jää kirjaston toimintaan pysyväksi. Vaikuttavuutta tutkitaan myös palautekyselyillä oppilaille ja opettajille.

Yhteistyötahot

Kajaani

Muut yhteistyötahot

Kainuun ammattiopisto

Kohderyhmät

Nuoret (13-19 v.)

Nuoret aikuiset (19.-29 v.)

Asiasanat ja tagit

ammattillinen koulutus

oppilaitosyhteistyö

lukutaito

lukudiplomit

Kustannusarvio ja rahoitus

Haettava summa (€)
17500,00

Avustuksen suunniteltu käyttöaika
01.09.2022 - 31.12.2023

Kustannusarvio

Kustannus	Summa (€)	%-osuus	Erittely
Palkkakustannukset sivukuluineen / työpalkkio	21000,00	95%	Hanketyöntekijä 2400e x 6 kk = 14400e + sivukulut 3050e = 17450e. Kirjastohenkilökunnan palkkakulut 3550.
Matka- ja kuljetuskustannukset			
Aineet, tarvikkeet tavarat			
Palveluiden osto	1000,00	5%	Työpajojen järjestämiskustannukset
Tilavuokrat			
Muut vuokrat, leasingkustannukset			
Muut kustannukset			
Yhteensä (€)	22000,00		

Rahoitus

Rahoituslähde	Summa (€)	Erittely
Valtionavustus (haettava summa)	17500,00	
Kunnan rahoitus/kuntien omarahoitus	4500,00	Omarahoituksena kirjastohenkilökunnan palkkamenot ja työpajakustannuksia.
Muu julkinen rahoitus ja avustukset		
Toiminnasta saatavat tulot		
Muu rahoitus		
Yhteensä (€)	22000,00	

Valtionavustuksen osuus kokonaisrahoituksesta
79,55 %

Tarkemmat tiedot rahoituksesta

Liitteet

Liitteen nimi	Kuvaus	Lähde
Talousarvio-ote 2022.pdf	Amikset lukee	Alkuperäinen asiointi

Asioija

Asioijan etunimi

Paula

Asioijan sukunimi

Alaraasakka

Asioijan valtuutustieto

Oma ilmoitus valtuudesta yrityksen/yhteisön puolesta asiointiin

[Aluehallintovirastojen yhteystiedot](http://www.avi.fi) (www.avi.fi)